నెర జాణ

సంపుటము 2	1936 అక్టోబరు 1	సంచిక 5

మేజిక్ గ్లోబ్.

నరిశిపురం వేంకటతిరుపతిపట్నాయక్,
సహజగ్రామ్యకవి.

నా రిస్టువాచి చరిత్రం చెప్పాలంటే నాకే ఆశ్చర్యంవేస్తుంది. బాగుచేయించి బాగుచేయించి ప్రాణం విసిగిపోయింది. మా జమీందారువారి కోటలో అయిదుగంటలు కొడితే నావాచి పది గంటలుచూపే స్థితిలోనికి మారింది. అరవై రూపాయిలిచ్చి పెట్టిందుకోది తెప్పించానుగదా యిలాతయారయింది మంచిమిషనౌనాగాదా అని అంగుళన్నరవులితో సెల్ఫుషేవింగు మల్లేస మెకానిజింగు చేయాలని అపరేషన్‌చేసి ప్పాను. దానితోవున్న వూపిరి మరిచిపోయినట్టుతోచింది. అయ్యో! సీరియస్ స్థితిలోనికివచ్చిందని ఒకఔన్సు కిరసన్‌ఆయిల్ ఒక ఔన్సు కొబ్బరినూనె కల్పి యింజక్టుచేశాను. ఫలితంలేకపోయింది. అయినా సాధ్యమైనంతవరకు సాధకబాధకాలుపడ్డాను దానితోవున్న బీట్ ఆగిపోయింది, కాళ్లలోకి బుర్రవచ్చింది. దాన్ని విడిచిపెట్టలేక "ఎద్దుపడుకుంటే యేనుగు పొడుగుండదా" అని యేమైమన్నాచూచి తలబట్టి ఆడించి దాబుచలాయిద్దామనే వుద్దేశంతో చేతిలోనే కట్టుకున్నాను. అది చీకటిలోకనపడే రేడియో డైలుగడియారం. నాకర్మంగాలి ఒకనాడు చీకటి గదిలో నేలచాపవేసుకొని పడుకున్నాను. యింతలో కంపౌండర్ జనార్ధనుడు నన్ను వెతుకుతూ వచ్చాడు. ఆచీకటిలో నేను కనపడలేదుగాని నా వాచిమాత్రం ధగధగమని మినుగురుపురుగుమల్లే మెరుస్తుంది. యీపురుగులయందు యేదో విషముంటుందనిచెప్పి నాళ్ళతోనున్న జర్మనుసోల్ జోడుతో సిక్సుహార్సెస్‌పవర్ పిషన్‌లా తన్నాడు. దానితో వాచికి శరీరశుద్ధి అయేదికాకుండా నా చేతికి నాళ్లగుచ్చుకొని విష్ణుపాదాల్లోంచివచ్చిన భాగీరథీవాటర్‌ఫాల్సులా రుధిరప్రవాహమైంది. అయితేనేం. తన్నినవాడు కంపౌండరు అందులో ప్రియమైన స్నేహితుడు, లేదా, థికెస్టుఫ్రెండు గనక నెలయేసరికి దమ్మిడీ ఖర్చుపోకుండా టెటనెస్ ప్రవేశించేబాధ తప్పింది. అప్పటినుండేలెండి నావాచికి నాలుగురోజులును స్త్రీ, నాలుగురోజులు తెరిపి, "నుదుటన్‌వ్రాసిన వ్రాలుతప్పదుగదా నూరేండ్లుచింతించినన్" అన్నట్లు దానిజీవితమిట్లా

గడవగలందులకు దానిసృష్టికర్త దానినుదుట అరవై గీతలుగీశాడు. "కర్మమునబుట్టు జంతువు కర్మమునే వృద్ధిబొంది కర్మమునచెడున్" అని చెప్పినట్లు దానికర్మకు మనం జేశేదేమీలేదు. అప్పటినుండి నేను తిరగనివాచీని చూపించడానికి సిగ్గుచేత అతిభద్రంగా వాడుతుంటే. యేమీరానివాచీ నంతభయంగా వాడుతున్నావని ఎవరన్నా అడిగితే ముళ్లుంటాయనిరా అని హాస్యోక్తిగా వచించి దాటుకుపోయేవాడిని. దానితో వాళ్లుకూడా అవును ముళ్లుంటే గుచ్చుకుంటాయని భయంకాదాయని నవ్వుకొనిపోయేవారు. ఇట్లా కొన్నాళ్ళుగడచినవెనుక చేతిపుండువల్ల నిద్రలేక కండ్లకలకవచ్చి యిడ్లీ, వుప్మా, బోండా పత్యంవల్ల బాధ జాస్తీఅయి ఒకనాటిరాత్రి మంచంమీద కూర్చున్నాను. పెట్రోల్‌లైటు తనశాయశక్తి నాకండ్లపై ప్రయోగించేస్తుంది. వేసవికాలం మధ్యాహ్నం రెండుజాములవేళ కంచికాగడాతో పుట్టెడుసేకు (జనపనార) మొగాన్నిబెట్టి కాల్చినట్టు నాకు చాలా బాధగావుంది. ఆలైటు అట్లానేవుంచి, డ్రాయింగుపేప రడ్డంగావుంచి, "ఫ్లాస్కు" లోంచి ఒకఅరకప్పుటీ త్రాగి వూసుపోక నావాచి జబ్బుకింద యేపాటి ఖర్చయిందోనని డైరీతీశాను. యింతలో మాజమీందారువారికోటలో వంటిగంటకొట్టారు నావాచికూడా వంటిగంటకుతిప్పి డైరీవిప్పాను. దానితో గుండెల్లో గుభీమని పంచప్రాణాలు పైకెగిరిపోయాయా అనిపించింది. కండ్లలోనీళ్ళు పాదరసంలా గిర్రున తిరగడం మొదలెట్టినది. యిదంతా దీని ప్రతాపమేగదాయని వాచీచూస్తూ కుడిచేత్తో ఫ్లేనల్ హేండ్‌కర్చీఫ్‌తీసి కుడికన్ను వత్తుతూ యెడమకంటితో వాచీని చూస్తూనేవున్నాను. ఆకంటిలో నీరు యెక్కువగా కానుపించినందున వాచీ నాకు ఎన్లాడ్జిఅయి తాటికాయంత కనిపించింది. ఆపొజిషన్‌లోనే కదలకుండా ఇంకా చూస్తూనేవున్నాను. నాలోనాకే ఆశ్చర్యంవేసింది నీలిగా ఒక మేజిక్‌గ్లోబ్‌లా తయారయింది. దానిలో ఒక సినీమాహాలు కనుపించింది. నేనుకూడా మానసికవిద్య తెలిసినవాడనుగనుక పరకాయ ప్రవేశం ప్రయోగించి హాల్లోదూరేను. ఫిల్మ్‌మాత్రమేదో చెప్పడానికి అప్పటికవకాశం చిక్కలేదు. కాని అట్టే ప్రేక్షకులను తిలకించాను. నాటిక నవనీతంలో నవ్యం మిళితమై ప్రవిస్తుందో లేకయే రెండు జోగిగలు మూతిమీద వాలినాయో అన్నట్లు సగంమీసపు మొగమొకటి కనిపించింది. ఛీ! యిదేమిటీ యపశకున మంటూ ప్రక్కను చూచాను బొబ్బిలిస్టేషన్‌లో క్రోటన్సుమొక్కలు కత్తిరించినట్లు కత్తిరించే కంగాళీ క్రాప్ తలకాయ ఒకటి గోచరించింది, దానితో నాకు తలతిక్క మొదలెట్టి, మరోవేపుచూచాను. యిరవై యేండ్ల గుంటడొకడు చత్వారపు వెదవలాగు బిళ్ళజోడు తగిలించుకొని కనిపించాడు గంటస్థంభపుమార్కు సిగరెట్టుకాలుస్తూ వాడికిపట్టుకున్న కష్టపరంపరలో అన్నట్టు తెరతెరలుగా వచ్చే పొగ నామీదవదుల్తూ. పకీరుసాహేబుగారిలాగు గళ్ళలుంగీ కట్టేడు మీద [illegible]ప్ పట్టుంది, చేతటూశెల్సు (Hong kong) [illegible]లైటు పట్టుకున్నాడు. మేతబెట్టకుండా, నడ[illegible]లేక తోలేవాని దబాయింపు సహాయాన్ని పోతూవున్న అగ్రహారపుమొగ్గబోలె, డిశ్చార్జిఅయిపోయి వెలగలేమోయని యేడుస్తున్న బేటరీలను బెట్టిదంచుతున్నాడు మాటిమాటికీ, మళ్ళీ అడిగితే యిస్తారో యివ్వరో యిప్పుడేసరదాతీరేటట్టు వెలిగించేదామా అన్నమెరుపులైటులాగు. క్షయరోగాసక్తిచే నమలుచున్న కారాకిళ్ళీ పుమ్మతుపీమనివూయడంలో నాఖద్దరుపంచకు మోక్షమిచ్చింది. గట్టిగాఅడుగుదామా అనుకున్నాను. కాని వూరుకాచే తలారిజిమ్మడులాగు వానిచేత లాటీ కనుపించింది మొదలేఖద్దరుకు లాటీలకు

496

విరోధం పైగానేను ఖద్దరుకట్టుకున్న వాడినని
భయంచే యెటుండియేమి వచ్చునోయని నోటికి
సీలుచేశాను కోపంతోమాత్రం మొగంచూచాను
ఆపాటికోపంరాదా చూడండి మీాదవూస్తేవూరు
కునే శాంతఘటాలిప్పుడెక్కడున్నాయి. అందు
లోకారాకిళ్ళీ వుమ్మాయను పైగాపవిత్రమైవ
ఖద్దరు కట్టుకున్నానాయను అందుచే మరెందుకు
కోపంగానేచూచాను. మొగాన్ని బొట్టుకనిపించ
లేదు యిదేంటీపాపమంటూ బొట్టులేని ఆడవాళ్లు
కూడా వుందురేమోనని ఆడవాళ్ళనిచూచాను.
యేదోఒకరిద్దరికితప్ప మరియెవ్వరికి బొట్టున్నట్లు
కానుపించదు. మగవాళ్లు ఆడవాళ్లు కిక్కిరిసి
కూర్చున్నారు. ఓహో యీాగతికూడా మాస్త్రీ
లకు పట్టిందా అని విచారిస్తూ కుర్చీలో కూలబ
డ్డాను. అంతకుముందే నేనునిలువబడి వుండడంలో
ఆకుర్చీమీాదనే ఒకలేడీగారు కూర్చొనియున్నారు
యీావిచిత్ర సంఘటనచూస్తూ అందులోస్త్రీలు
అంటే నవీనయుగపు స్త్రీలను జూస్తేతన్మయం
జెందడం సహజంగనక అట్టితన్మయంలో ఆలేడీ
గారి అడ్డాల్లో ముద్దుబిడ్డడులా కూర్చున్నాను.
తోడనే ఫూల్ (Fool) అంటూ, మరిదాచడ
మెందుకు, దవడ సాపుచేసింది, దాంతో సాము
ద్రిక శాస్త్రి హస్త చిత్రంలా నాదవడ[illegible]
బ్లాక్ తయారైంది యీసంగతి అద్దంలో[illegible]
నతరువాతమాట. తక్షణం కళ్ళుజిగ్గుమన్నాయి
పోనీ పోలీసువారికప్పజెప్పకుండా అంతతోవూరు
కున్నందుకు సంతసించాను. సంతసించడమేగాదు
సెల్యూట్ కూడ కొట్టాను. పోలీసువాళ్ళుమా
త్రం న్యాయాన్యాయంపరిశీలిస్తారా! అంటేసున్న.
లేడీగారుచెప్పారంటే ఆరాత్రిమట్టుగన్నా అరష్టు
చేశారే, యిప్పుడు ఆడవాళ్ళకు కావలసినంత
స్వాతంత్ర్యము వస్తుందిగనక. ఆడవాళ్ళుగదా
మగవాళ్ళస్పేసులో మీరెందుకు కూర్చున్నారని
అడగడామా అని అనుకున్నాను. కాని "చావు
తప్పి కన్నులొట్టపోయినట్టు" యేదో కాస్తంత
పరాభవంతో ఒడ్డునజేరానుగదా మహిల తద్దిన
మ్మాదికెందుకు తెచ్చుకోవడమని వూరుకున్నాను.
మహిలఆడవాళ్ళగేటులో కండ్లుఫోకస్ చేశాను.
విషాదసారంగదరలో సారంగధరుని కాళ్ళు చేతు
లు ఖండించేట్లు విరగ్గొట్టే జంపర్ శాడీలవారు
యెక్కువగా కనుపించారు, చంకల్లోపుచూపిస్తూ
ఒకామె యేయ్ సోడాఅంటూ బర్మాముడివిప్పి
మహిలముడుచుకొని శరీరమంతా గోళ్లతో నలు
చుగొని ప్రక్కనున్నవానిజూచి అవులించి నోట
నున్న తాంబూళముచేతి కుర్రవానినోటపెట్టి,
ఆకుల్లవాని ఆపురుషునికందిచ్చింది. వాటిలోవూ
పిరిలేకపోయినా ఓపెనర్‌లో రబ్బరుకుక్క విల్
హారస్‌లా ధ్వనిపుట్టించి యిచ్చేతొక్కసోడా
త్రాగి కూర్చొని, విసుక్కుంటున్నా ప్రక్కను
న్నామెతో ఆపురుషుని అందచందాలు సుగు
ణాలు పర్ణిస్తుంది. లోకక్కలు ఆమెచెప్పినమా
టలు నిజమేనన్నట్లుఆడుతున్నాయి. అయ్యయ్యో
అడుగుకదపడానికికూడా ఆజ్ఞపుచ్చుకొనిన భార
తవీరవనితలకీ పాశ్చాత్య వేషాలేంటి, యీాసం
తతజారిణీ ప్రవర్తనలేంటి అనుకొని మరొకప్రి
క్క తలత్రిప్పాను. "చూచావటేసావిత్రి!
ఆమె యెంతవయ్యారంగా. యెంతస్వాతంత్ర్యం
గా జీవితం గడుపుతుందో నీయందాని కాపాటి
స్వాతంత్ర్యముంటే బంగారానికి మెరుగుబూసిన
ట్లుండేది" అనగా "ఛీ! స్వాతంత్ర్యం అడుగు
కదపనీయక, అతి సుకుమారంగా రవిరశ్మిమైన
సోకనీయక కడుపులోని చల్ల కదలనీయక అన్ని
కష్టములు వారేభరించి, కోరినవెల్ల సమకూర్చి
ముద్దుముచ్చటజరుపుతూ అన్యోన్యంగానడిపిస్తుం
టే చాలదూ? యెందుకు స్వాతంత్ర్యము యే
డ్చుటకు యిప్పుడు మగవారు యీకష్టవార్ధిని
దాటించవయ్యా! భగవంతుడా అని విసుక్కుం
టూ యేడుస్తున్నారుచాలదూ ఆస్వాతంత్ర్యము

మనము పుచ్చుకొని అనుభవించేదేముంది వాళ్లేడ్చిందిచాలక మనముకూడా యేడ్చేటందుకా !" అనేసరికి యింత వ్యాకులతపడేవాడినికూడా మహాసందభరితుడ నయ్యాను, అదిగాక ఒక పుట్టు దరిద్రునికు డెర్బీలాటరీలో పదిలక్షలు వచ్చినట్టు సంతోషించి మనస్సులోనే ఆమె కభివాదమొనర్చి సావిత్రినామము సార్థకముగా నున్నదని తలంచి, యిట్టివాళ్ళు కొంతమందైనా భూలోనున్నారని ఆనందమొందేను. యింతలో తెఱమీద పురాణసావిత్రి అనపకాయమూటికంత ముక్కుపెట్టుకొని "హాయిగగ్గె నిప్పటికిని సతిరయమున నాథుని" అంటూ ఆశీర్వదించింది. అప్పుడు సావిత్రినాటకమని గ్రహించాను. ఆతరువాత వంకరటింకర కురులవారు, వాలుజడవారు, క్రాఫింగులవారు, పైటపిన్నులవారు, పయ్యెటపొమిటింగువారు, బర్మాశాండిల్సువారు, పుల్లగుమ్మడిబూడిదవారు, వంకరపాపట్లవారు, బొట్టురిమూవింగువారు, బొమలకాటుకవారు, యిస్త్రీకులతో విగటాలవారు, గానులవారు ఇంకా యెందరో కనపడ్డారు. వారికేం లెండి వారు 1937 శేషనువారు యిట్లాంటివారే, ఒకచోటికి వెళ్ళవద్దంటే వెల్తారు. నిష్కారణంగా మాట పడడం బాగుండదంటే మాయిష్టమంటారు. వకరితోనీకు మాట్లాడనవసరమేమంటే, విధిగామాట్లాడువారు వకరికి కనుపించవద్దంటే మనస్సులో కల్మషం లేకపోతే మాట్లాడితేం అంటారు, ఔనయ్యా ! మనస్సుకంటే కల్మషంలేదుగాని బలాత్కారింపుకు మనస్సొడ్డుపడలేదుగదా ! అహల్య మనస్సులో ఇంద్రునికోరలేదుకదా, మగవాని మాయోపాయంవల్లనేగదా మానభంగంకల్గి శిలారూపందాల్చుట ! యేదైనా శరీరందేకదాయని బజార్లో కూర్చుంటామా ? మాంసంతిన్నవాళ్ళు దుమ్ములు మెడగట్టుకుంటారా ? ఆడది అంటే సాధ్వియగుభార్య తన్నినా కృష్ణునిలా కృష్ణదేవరాయలులా సహిస్తాడుగాని, నిష్కారణంగా అపకీర్తివస్తే భరిస్తాడా ! భరించగలడా ? కావలసినంత విద్య, షోడశకళలుకూడా అభ్యసించవచ్చు ఆతెలివితేటలు గృహనిర్వాహణమందు వినియోగపర్చ గూడదా ! అని అంటూవుండగా హాలుమాయమైపోయింది. యీవింతలన్నీ అదృశ్యమైనాయి. అదోకలాంటి రంగులు బయలుదేరినవి అకస్మాత్తుగా మరోక [illegible]లంలో వచ్చిపడ్డాను. అసలమేదో—అక్కడ [illegible] అద్భుతములేమో—అసంగతులు యేకళలో దూరుతవో మల్లీనెలలో మనవిజేస్తా యిప్పటికి శెలవు......

(సశేషం)

అ గ్ఘ రు పా దు షా.

మందరపు వెంకటేశ్వరకవి.

తే॥ గీ॥ మతవిభేదంబు నింతైన • మనసుగొనక
నెల్లమతములుసమమంచు • నెంచినావు
ప్రజలశ్రేయంబుకై పాటు • బడితివీవు
కలుమజననాశ ! శ్రీమద • గ్ఘరుమహీశ !

తే॥ గీ॥ తాతతండ్రులనుండియు • దరలకుండ
వచ్చుచున్నట్టి 'జిజియా'ను • బాపినావు;
పాలనను జేసినారెంద్రో • పాదుషాలు
కాని నినుబోలువారెందు • గానబడరు..